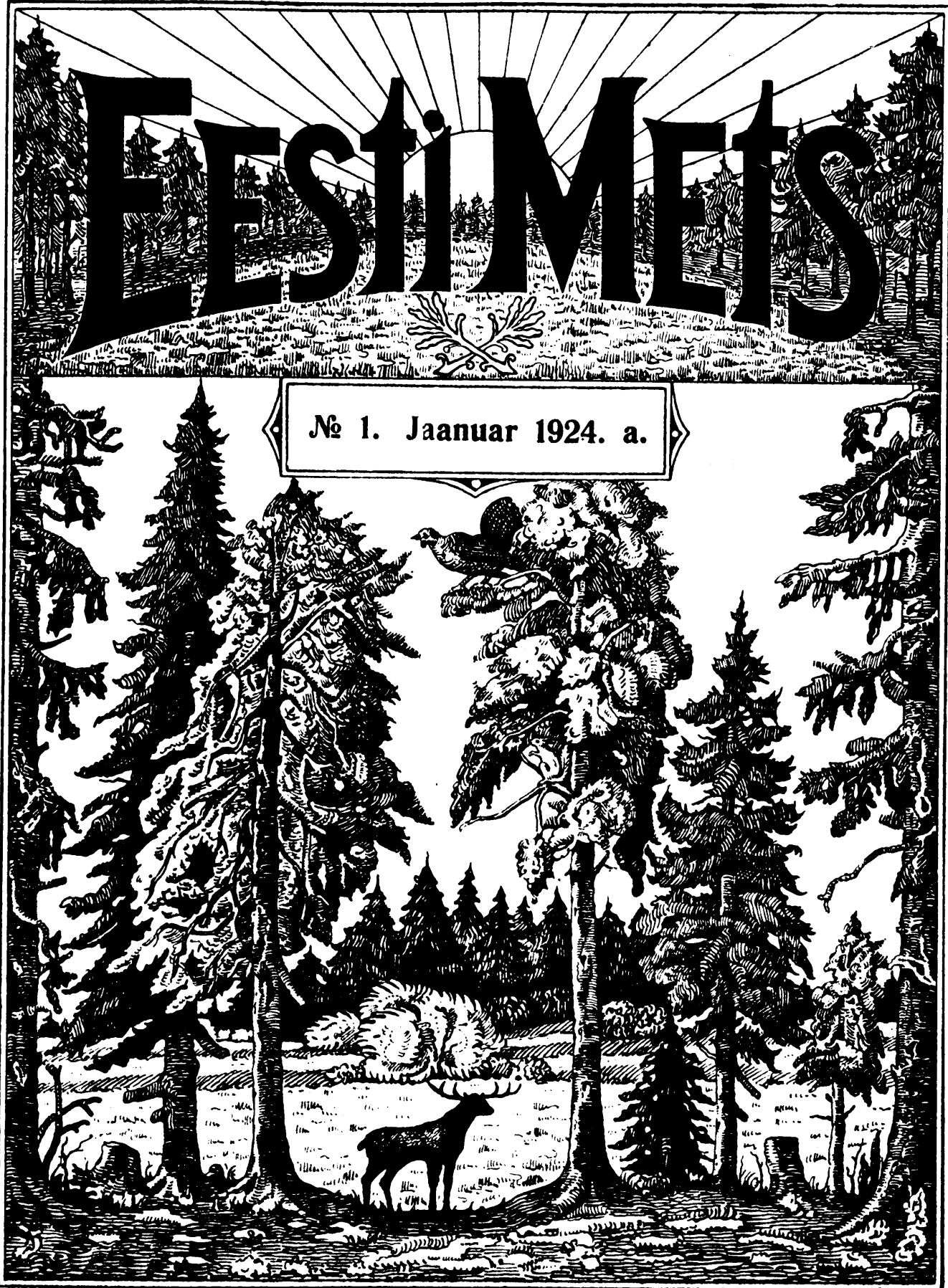

EESTI METS

№ 1. Jaanuar 1924. a.

Õnnelikku uut aastat!
kõikidele «Eesti Mets'a» lugejatele.
Rutake tellimistega — kes hiljaks jääb, see kahetseb!
«Eesti Mets'a» toimetuse ja talituse.

O. E. Herodes & P. M. Prick
Lauawabrik, ehitusmaterjalid ja kütteained

Tallinnas, Wiljandi uul. nr. 9.

Telefon 8-03. Postkast 23

Metsamaterjalide oksjon.

Suusõnalisel enampakkumisel müüakse metsas asuwaid walmismaterjale:

- 1) 8. jaanuaril 1924. a. kell 12 Kõnnu metskonna kantseleis, üle Lelle, 135 k. s. mitmet sorti küttepuid ühes üksuses, algushinnaga 189.120 mrk. ja
- 2) 17. jaanuaril 1924. a. kell 12 Tapa metskonna kantseleis üle Tapa 1103 tk. kuusepalki 9 üksuses, algushindadega 18 kuni 26 mk. kantjal metsas kohapeal.

Iga pakkuja on kohustatud oksjoni-kommisjonile sisse maksma 10% pakutawa üksuse alghinnast.

Ligemaid teateid saab kohalikkud metsaülematelt ja metsade peawalitsuse tööstusosakonnalt.

Metsade Peawalitsus.

Metsa- ja jahiasjanduse ajakiri.

Tellimise hind:

1 aasta peale 300 marka, 1/2 aasta peale 165 marka, üksik number 15 mk. Väljamaale aastas 400 mk. Toimetus ja talitus: Metsade Peavalitsuse juures, Tallinnas.

Kuulutuste hind:

1 lehek. 2000 marka, 1/2 lehek. 1000 marka, 1/4 lehek. 500 mk. Tekstis ja kaanel 50% kallim. Aadr. liht- ja rahasaadetustele: Ajakiri „Eesti Mets“, Tallinnas.

Nr. 1.

2. jaanuar 1924.

4. aastakäik.

Lugejatele ja kaastöölisele!

Käesoleva numbriga algab „Eesti Mets“ oma neljandat aastakäiku. Läänud aasta peale tagasi vaadates avaldab toimetus oma tõsist tänu kõigile neile, kes Eesti metsateenijate pere häälekandjat tellimiste, kaastööde ja kasulikkude juhatustega on lahkest toetanud. Iseäranis on paljud metsaülemad, peale mõne üksiku, tänuväärilist waewa näinud metstkonna metsateenijatelt tellimiste kogumisega ja meile edasisaatmisega, niisama ka osakondade juhatused.

Oma tööd käesoleval aastal algab toimetus lootuses, et kõik senised „Eesti Mets'ä“ sõbrad ja eriti kõik metsamehed ka uuel aastal teda igakülgselt toetavad, sest ainult ühisel nõul ja jõul on võimalik „Eesti Metsa“ niisugusele kõrgusele tõsta, mis kõikide lugejate nõudeid rahuldada suudaks.

Sellepärast, mõtteosalised, käed külge! Ühisel jõul võidame kõik takistused!

Toimetus.

Wäljas sajab ja sajab...

Wäljas sajab ja sajab...

Riisugused ohked on kogu maarahwal läinud sügisel krooniliseks saanud, neid sõnu on isegi ajalehed korranud ja nad on inimesi tõsiselt mõtlema pannud.

Metsailematel maal on veel teine sadu ohkamiste põhjus — paberisadu!

Metsade riigistamise algul sadas neid küll ka tihedasti, aga et endise omaniku kor-

Mänd.

Misub Bärnumaal, Katsma mõisa õue peal. Kõrgus 36 jalga; alumiste oksede laius 56 jalga; tiime läbimõõt kaks ja pool jalga. Wanad. umb. 200 aastat

raldustele täieliku julgusega wõis kriipsu peale tõmmata, siis suutis ikka mälu esi-algu tarwilikumad neist enesesse mahutada. Nüüd saab juba neli aastat sellest mööda ja sadu tiheneb ikka ja igast küljest.

Ei ütle metsailemat, et ükski nendest aasjata ehk ilma tähtsuseti oleks, aga wilmunud ja praktilisel metsamehel on peaaesjalikult meeles pidada need määrused ja reeglid, mida ette kirjutab metsateadus ja metsakasutus.

On ju õige: ajad on muutlikud. Isegi meie poliitiliste rühmituste programmid muutuvad. Näituseks: maareformi teostamise määrusi on nii mitmel korral muudetud ja täiendatud, et ainult need suudawad

fõit muudatused meeles pidada, kes nendega koopäew tegemist teewad.

Metsailematel on wastuwaidlemata kõige mitmekülgsam amet. Ta on metsakorraldaja, metsakaswataja ja metsakasutaja. Ta peab olema administraator, kantselärist, raamatupidaja, advokaat, ehitustehnik, kultuurtehnik ja maamõõtja, seal kõrwal veel eeskujulik põllumees ja majapidaja.

Õna esimeste ülesannete juures tohib metsamees kõige vähem ekkida, sest tagajärjed lafewad waewalt endid lastelaste aegadel parandada. Kõige keerulisemaks on aga saanud see raamistik, millesse peab mahutatud olema metsailema wõimupiir ja kohustused kantseläri asjaajamises. Metsailematel tuleb kofku puutuda kodanikega mitte ainult kantseläri, waid isal pool. Isal pool ja isal ajal tuleb lihes ehk teises asjas nii mõneki küsimuse peale wastata, seletust anda ja korraldusi teha, mida raske teinekord ümber muuta.

Metsailemate kantselärides nõuawad kodanikud kiiret asjaajamist ja alati selgeid teateid ja wastusi. Nurisemised, et mitu korra lihe asja pärast kauge maa tagant tuleb käia, on õigustatud.

Milles siin wiga otsida ja kuidas seda kõrwaldada?

Wana on selles et peaaegu 95% metsailematest ei olnud sarnase kantseläri harjunud, asjaajajad ja abimetsailemat wahetuwad ja ringkirjade ja määruste arm kaswab, ilma et nad loakord endiste peale tugeneks ehk neid ümber liikkaks. Neid peab otsima mitmest kausast ja kõikdest „Riigi Teataja“test“. Juhtub mõne asjasse puutuma leidma, siis puudub seal jälle märkus, kas see on täiendatud, muudetud ehk annulleertud. Ei ole kõik peas ja raske on wärskel ametnikul nendega tutvuneda, kui puudub süstemaatika.

Õega oleks meie kausikkuid lihtsustada, lihesiultsed määrused ja ringkirjad konfentreerida ja siis suurema käsi raamatuna, tähestiku=juhatajaga, kasutamiseks wälja anda.

Chr.

Metsaasjandus.

Looduskaitse ja metsandus.

P. Reim, stud. for.

Looduskaitse laialdasem realiseerimise küsimus, mis juba kolme aasta eest professorite Piiperi ja Bucholtzi poolt alati, on viimase ajal jälle hoogu võtnud. Olgu sellepärast siin mõned read sellele küsimusele pühendatud.

Mõiste „looduskaitse“ on ehk juba isegi küllalt tuttav, tähendaksin aga siiski selgituseks järgmist. Esialgu on looduskaitse all mõistetud peaaesjalikult üksikute erinevate loodusobjektide, nagu näituseks suurte puude, kivide, koobaste, haruldaste puude jne. kaitset inimese hävitava tegevuse eest. Pärast omab looduskaitse mõiste suurema ulatuse. Kaitse alla inimese tegevuse eest võetakse mitte ainult üksikud objektid, vaid juba suuremad maa-alad, n. n. looduskaitse alad, rahvuslikud pargid, loodusmälestusmärgid (Naturmonumente), reserveeritud maa-alad, ühes kõikide objektidega, mis sellel maa-alal esinevad. Sarnaste maa-alade suurus on õige mitmesugune. Helveetia rahvuslik park Alam-Engadinis on 140 ruutkm.; Põhja-Ameerika Yellowstone park on üle 9000 ruutkm. suur. Reserveeritud alade all mõistetakse aga pisemaid kaitsealaid. Looduskaitse ise võib sarnastel maa-aladel teostatud olla õige mitmesuguses intensiivsuses. Ameerika rahvuslikkudes parkides võtab ka inimene looduse kätkest osa. Siin võib kalu, väiksemaid loomi ja taimi korjata. Parkides on suvitushajad, suured teed autode jaoks. Enam-vähem kõrvaldatud on aga majanduslikud võtted. Ei raiuta metsa, peeta jahti jne. Helveetia rahvuslik park on aga inimese nagu täiesti välja tõuganud. Siin ei tohi korjata ei taimi ega loomi. Ei tohi võtta metsa jääda, ja käimisekski võivad olla ainult jalgteed.

Õdumaal on seni räägitud ainult viimast tüüpi looduskaitse alade sisseseadmisest. Esialgu, nagu sellest rääkis ka prof. Bucholtz 1-sest metsateadlaste päevast osavõtjatele, oli kavatsusel asutada suuremat looduskaitse ala — Paasvere metsades ja

rabades, pindalaga umbes 30—40 ruutkm. Viimase ajal aga, nagu see selgus 25. okt. loodusuurijate seltsi koosolekul Tartus, on asi teise sihi saanud. Leitud on, et parem oleks asutada mitu looduskaitse ala mitmes kodumaa nurgas, kusjuures üksikute pind vähem võiks olla, kui ennekaawatetava. Ei ole aga veel mingisugust kindlat selgust nende üksikute kohtade asetuise tarvidusest. Küll aga on looduskaitse sekkumisele ülesandeks tehtud juba suhtes kindlate ettepanekutega esineda.

Küsimusele aga nüüd, kas ka metsamehel mõned erihuvid selles küsimuses on ja kas metsameest üldse looduskaitse alad hõlmata võiks ja mispärast.

Ei ole ühtegi teist ala, kus inimese tegevus end nii tihedalt seob loodusega, kui seda on metsandus. Kõrgu metsamehe tegevus pöörleb metsa ja tema saaduste ümber. Metsamehe huvides on kaitsta ja ühtlasi ka kasutada metsa. Kasutamise ja kaitsemine on aga mõistetud, mis võivad üksteisele vastu käia. Kasutada palju — tähendab juba kahju teha. Kaske on aga alati kindlasti teha, kus asub see piir. On tarvis, et metsamehel oleks tema tegevuses ka mingisugune kontroll. Sarnaselt kontrolliks võiks olla ainult looduse enese hooletaks jäetud metsaosad, milledeks võiks omakorda olla looduskaitse alad.

Võrreldes samu looduse hooletaks jäetud metsi nendega, mis läbi elanud mitmesugused korraldused inimese poolt, näeme, kust kohal inimese korraldused muutuvad looduse vägistamiseks, mis teineford ka majanduslikki kahjustid endaga kaasa võib tuua.

Nii oleks see teoreetiliselt. Tegelikult on tarvidus looduskaitse alade järele metsanduses palju suurem. Jkka ja alati on ürgmetsad olnud uute ideede allikaks metsameestele. Jkka ja alati on oma järeldusi katsutud põhjendada ürgmetsast saadud nähtustele. Iseäranis on sellel alal hoogu määrgata veel viimase ajal. Dauerwald-

wirtschaft aimab juba õige liigidalt järele looduses endas käinuid professe. Kunstliku uuenduse pooldajate arv kahaneb järjekindlalt. Juba ammu on jõutud arvamisele, et metsanduse alal üldmäärustel ja reeglitel on vähe tähtsust. Mäti tuleb praktikas hinnata kohalikke kasvuhoja tingimusi ja metsast enesest järeldusi teha sellekohta, mis metsamehel teha tuleb

Meil on eriti oma kodumaa metsa kohta õige vähe uurimisi — võib isegi öelda, et iseseiswad tööd sel alal täiesti puuduvad. On ainult katsutud välismaadelt laenatud võtteid kodumaa oludele vastavalt soodsamaks teha, kuid sedagi ainult praktikeri-te poolt. — Kirjanduses ei leta meie isegi nendest soodsustatud võtetest midagi. Et see nüüd, kus meil oma iseseiswas riigis iseseiswalt ka metsandust juhtida tuleb, enam kaua tusta ei saa, on enesest selge. Edaspidiste uurimiste juures oleks sellekohaste võrdluste tegemiseks hädapärast tarvilikud kohad, millest kõrvaldatud inimese tegemus. Nii siis on looduskaitsja alade sisejuhtimise küsimus ka üheks tähtsamaks küsimuseks metsandusele ja selle edaspidisele arenemisele.

Misjuures nõuetele peaksid vastama looduskaitsja alad, kui nad metsanduse huvid küllalt rahuldaks — tõuseb nüüd küsimus. Vastus selle peale järgneb aga muidugi ka sellest, misjuures huvid metsandusel selles küsimuses üldse on. Kõigepealt on selge, et mida rohkem on alad, seda parem, sest siis oleksid kasvuolud

metsale mitmekesisemad ja meie võikime võitide kodumaa enam-vähem tähtsamate metsavormide ehk n. n. puistutüüpide kohta leida peegeldust kaitsealades. Majandusliku olusid arvesse võttes peame aga leppima miinimumiga, mis rahuldaks nõudeid. Vähemalt peaks esitatud olema kõige tüüpilisemad puistud Põhja-Gestist, s. o. paepitronnast ja samuti Lõuna-Gestist — demoonifikatsioonide pealt.

Sellejuures tuleb arvesse võtta, et metsanduses juure tähtsusega on üksikute puistude vahetorra muutumine. Metsa kirjanduses on õige palju räägitud puuseltside vahetusest (смена пород). Sellest vahetorra muutumisest võib teha väärtusliku järeldusi üksikute puistude ja puude bioloogiliste omaduste kohta. Võib teha järeldusi isegi selle kohta, misjuures puuseltsid meil loomulikkudes oludes väljatõrjumisele pühendatud, misjuures on pealetükkjad. Teame ju, et varemadel geoloogilistel ajaperioodidel meil on olnud teistjuures taimestik. Muutumine sünnib aga aeglaselt. — Ehk võimalduks juba aga siiski ära märkida looduslikkudest aladest saadud näpunäidete varal. Vitamine küsimus kuulub küll loodusteadlaste probleemide hulka, üksikute puistude vahetorra muutumisega on seni tegemist teinud aga peaaegu ainult metsamehed. Sellest selgub, et metsameeste üksus metsa hindamises on palju laialdasem — mitte üksik puu ehk taim, vaid puude-taimede kogumik. (Järgneb.)

§ 155 ja metsaametnikud.

Et või salata, et meil omavalitselised metsaraiumised ikka sagedamini ja sagedamini forduvad. Metsaametnikud on püüsi hädas, sest omavalitseliste raiumiste avalikustegemise, protokolliide kokkuseadmisega ja asjade arutamisega kuni nende äraltõpetamiseni ning lõpuks nende mitmesuguste keeruliste registreerimisega kulub palju hoolt ja vaeva ära — hoolt ja vaeva, mis rihhi asjata olnud. Selles on see õnnetu R. N. S. § 155 süüdi, ehk õigem selles paragrahvis määratud kerge karistus, paragrahvi painduvus ja temast mitmeti arusaamine, küll metsaülemate, küll kohtunik- tide poolt.

Nii kirjutas metsade peavalitsus omas ringkirjas 25. juunist 1922. a. nr. 2559/70, et kui teegi kabe aasta jooksul kolmandat korda omavalitselise raiumise toime pannud, siis temale mitte enam määrust trahvi äramuutmiseks saata ei tule, vaid asi tuleb otskohe kohtusse anda. Kuidas vaatavad aga kohtunikud asja peale, sellest siin väitene näitus:

Minu ees on praegu Wiljandi-Pärnu rahukogu otsus (asi nr. 667 — 1923. a.), kus muuseas järgmist öeldud: „Senati seletuse 1876 — 275 ja 1911 — 4 põhjal käesoleva süüteo fordumus ripub ära kohtu otsusest, mis enne süüdlase kohta tehtud, mitte aga

administratiivsetest karistustest". Tege-
mist oli siin omavolilise metsaraiujaga,
kelle asi kolmanda korra pärast otse, s. o.
ilma määruse tegemata, kohtuõimudele
edasi anti ja milles rahukohtunik karistama
otstuse tegi, kuna teine instants, s. o. rahu-
kogu, mehe õigeks mõistis.

Olgu veel siia juure lisatud, et seesama
süüalune kuni sitamaani, s. o. kahe aasta
jooksul, omavoliliste raiumistega üheksani
on jõudnud, siis võib küll iga ametiwend
enejete ette kujutada, mis sugust muljet nii-
sugune õigeks mõistmine metsaülema ja
teiste metsaametnikkude ja teenijate peale
avaldab, kellel ka käesoleva asjaga tege-
mist oli!

§ 155 oli võib olla küll — ka siin olen
vastuarvamises — Wene oludele kohane,
sest seal käidi talupojaga kui suure lapsega
ümber; aga meie, kes me end Wene taja-
pinnast kõrgemal arvame olewat, peafime
selle paragrahvi sootu ümber muutama
vastawalt meie oludele. Meil oleks koha-
sem selles asjas rohkem lääne poole waa-
data, kus omavolilise raiumise jälgimisel
koguni teised registrid lahti tõmmatakse ja
kus metsaametnikel selle tõttu protokollide
tegemisega mitte nõnda palju aega ära ei
viideta kui meie juures. Seal loetakse
metsawargust ja omavolilist kasutamist ku-
riteoks nii kui iga teist kuritegu. Meie

juures on aga need koguni fanged mehed,
kes ostawad metsaametnikke hästi üle lüüa
ja sellepärast kaswawad ka metsfondades
protokollide arvud aasta-aastalt nende
fangusega proportsionaalselt.

Metsaülem N. Raefson.

Toimetuse märkus: Ülemaltoodud kirjutiitile
ruumi andes ei saa tähendamata jätta, et toimetuse
arwates asi nii lihtne ei olnud, kui seda kirjeldatakse:

1) Staebriule ei olnud metsaülem nähtawasti tõe-
nusi juure lihanud, kui mitmendat torda kõne all
olew isil omavolilise metsaraiumise eest wastuusele
oli mõetud (ringkirjaga 25. 8. — 1922. a. nr. 25591/70
on see lähemalt ära seletatud).

2) Kõne all olewa isitu wastu oli juba waremalt
rahukohtumiku juures 2 süüdistust üles tõstetud, kuid
metsaülem leidis võimaliku olewat süüdistust tagasi
mõeta, pärast seda kui süüdlane trahwi ära maksis, —
olguigi et asi juba kohtu arutada oli antud ja metsa-
ülemal tema tagasiwõtmiseks ja tohtuleppe teel litwi-
deerimiseks enam mingit õigust ei olnud.

3) Wene senati seletuse järele 1988. a. nr. 30 on se-
nati seletus 1876. a. nr. 275 ära muudetud ja sele-
tatud, et omavoliliste metsaraiumiste kohta riigime-
jades tulewad arwesse võtta kõik süüteo forduwused
ja nende kohta trahwi määramised makswalt trahwi
ajlme määramisel R. Tr. S. § 155 järele ühesugu-
selt, jelle peale waatamata, kas trahwi määramine ja
asjade lahendamise jümib kohtu läbi ehk admini-
stratiivkorras metsaülema määruse alusel.

Kui nüüd metsaülem kõigile nende omavoliliste
metsaraiumise asjadele, mis kõne all olewa isitu poolt
torda olid saadetud — arwu poolest 8—9 — õiges kor-
ras seadusliku käigu oleks annud ja asju, millede eest
karistuseks arest ette on nähtud, mitte ainult trah-
wi sissenõudmise teel ei oleks lahendatud, siis ei
oleks ka wist süütegude arw niisuguseks kaswanud, na-
gu see nüüd jündinud on.

Tehnilised tingimised liiprite walmistamisel.

Metsatöösturitele, kes liiprite walmista-
misega mõtlewad tegemist teha, soovitame
silmas pidada järgmisi Pärnu-Tallinna lit-
sarööpialise tehnilisi tingimisi:

Liiprid tulewad walmistada männipuust,
mis wiimasel talwel, 1. oktoobri ja 15.
märtsi wahel raiutud. Puu liiprite wal-
mistamiseks peab täiesti terve olema, ilma
mingisuguse weata (nagu seenetus, pehas-
tus, ussilaugud, mädad oksad jne.), lõhedeta
(pragudeta), mis läbi lähewad wõi 5 senti-
meetri sügawuseni ulatawad ehk rõnga tao-
lised on; põlenud ehk kännul kuiwanud
puud ei tohi tarwitada; puu peab wärske,
sirge, peenekiuline ja mitte oksline olema.
Liipriosal rööpa talla all 15 sentimeetri
ulatusel ei tohi oksj olla läbimõõduga ühe

kahe sentimeetri, kuigi oksad terwed
oleksid.

Liiprid töötatakse wälja tahumise ehk saagi-
mise abil wõi jälle mõetakse tarmitusele mõ-
lemad wäljatöötuswiisid koos; liiprid peawad
olema kooritud, okstest laastitud ja puhas-
tatud muhkudest, mis paku pinnani maha
tahutakse. Liiprite oksad peab õiges winkl-
is maha saetama, ilma raiumise jälgedeta.
Jaku liiprite alumise ja pealmise pinna
peab nõõri järele wälja tahuma ehk saagi-
ma ja nad peawad täiesti paralleelsed ole-
ma; liipri aluspind peab kõikjal ühelaiune
olema, sellepärast tahutakse liiprite küljed
wõimalikult nõõri järele ka wõib neid
teatava kõweruse järele tahuda. Kuid kõ-
weruse nool (крена) ei tohi mitte üle 3
sentimeetri olla.

Jahiasjandus.

Üliskooli Kastre-Perawalla õpemetstonna linnustifust.

M. Härms.

Üliskooli õpemetstonna juhataja hra boif. A. Mathieseni lahtel wastutulekul oli minul wõimalus mõned päewad selles metstonnas wiibida ning selle linnustifuga tutvuneda.

Õdit Tartust Emajõe laudu alla ning Ahjajõe mödda üles suni laewa peatuskohani Ahjäärwel, pakkus horuldase weetdusu tõttu palju huwitust ning isääraldusi. Meie ei sõitnud mitte kitsalt piiratud jõe mödda, waid määratu laia weetogu laudu, mille horisonti mõnes kohas weest üle ujutatud hallikasrohelist metsade kulisid piirafid. Selle tõttu, et kõit madalamad, laiad, jõeäärised heinamaad wæga olid üle ujutatud ning ainult üfifid neil asuwad tõrgemad maaseljatud weest wälja paistfid, pidi selle maa-ala linnustif palju isääraldusi harilikust koosseisust pakkuma. Suurem osa linnuliikidest, kes harjunud olid loomulikus olukorras Emajõe äärsitel heinamaadel elufema, olid sunnitud oma põlistest asupaikadest lahtuma, uutele kohtadele asudes. Laululindudest hoidfid kõige wisamalt päritud pesituskohadest põibloksed (Alauda arvensis L.) kinni ja ei tahtnud arusaamisele tulla, et neil pesitamise siin enam wõimalik pole — nõut. keerlesid nad löõritades weepinna kohal omi endiseid pesituskohi otsides; aegajalt lastus mõni neist weest wäljaulatama pöösa latwa puhkama. Täübilist heinamaade elanikku sookiuru (Anthus pratensis L.) ei olnud kusagil näha; puudus heinamaade wõlastikutes pesitaw pruunselg — pöösalind (Sylvia communis Lath.); kaunis tihti nähti mõne weest wäljapaistwa pöösa tipul lambahänilasi (Motacilla flava L.), harwem üfifut linawästriku (Motacilla alba L.). Rajalatest elustafid rohked naerutajakad (Larus ridibundus L.) maastikku Emajõe läheduses Kopta all, kuna Emajõe kaunis tihti üfifid kalalajakad (Larus canus L.) ja jeditirud (Sterna fluviatilis L.) laewast mödda lendafid. Olets tulnud oletada, et parbid rohkel armul weepinda elustawad, et aga nende pesitamisaeg kätte oli jõudnud, olid nad sunnitud siit lahtuma ning niisuguseid kohti otsima, misugused neile pesa ehitamist wõimaldawad. Harwa mõis sil-

mata üfifut ujawat piilparti (Anas cressa L.), sagedamini hulkawat sinisael-parti (Anas platyrhyncha L.). Minult mõned pähjapoolsemates maades pesitawad warbid wiibfid rohkel armul weepinnal, neist paistfid isääranis merining punapeu-wart (Nyroca marila L. ja N. ferina L.) silma, kuna sõttast (Bucephala clangula L.) kaunis wähejel armul näha oli. Üfifidest filmasime Ahjajõe juubumiskohal mõnda tuupütti (Podiceps cristatus L.), kauridest üfifut järwetauri (Colymbus arcticus L.). Laialiolematel weest wälja ulatawatel heinamaade seljakuel tegutsesid kiimitajakad (Vanellus vanellus L.) ning koo-witajakad (Numenius arquatus L.), kuna awaramate roostikude ja wõlastikude kohal üfifid roo-jänks-kullid (Circus aeruginosus L.) hõljufid.

Iseneesest mõistagi elustafid weel paljud teised linnuliigid Emajõe tõrgematel kallastel asuwate asulate ümbruskonda. Et nende üfifasjalitum üleslugemine meid liig taugele wiiks, lahtume Ema ning Ahjajedest, ning ajume Järwefelja metstonna linnustifu kirjeldusele. Järwefelja asula juures keerlesid õhus rohkel armul, loomalautes pesitawad suitsupääsufed (Hirundo rustica L.) ja hoonete karniiside alla pesaehitajakad räästapääsufed (Delichon urbica L.). Wintlastest lendlesid paljud kodu ning metswarblased (Passer domesticus L. ja P. montanus L.) ja metswindid (Fringilla coelebs L.), harwem nähti mõi kuuldi rohelist winti (Chloris chloris L.) ehst punarind-tanapilintu (Acanthis cannabina L.), aga õige harwa kõlas õhatalinnu (Carduelis carduelis L.) tirlitsemine ja aiahetis pesitawa lewitese (Pyrrhula pyrrhula L.) kurwameelne hüüd. Inimese koduõprade kuldnokkade (Sturnus vulgaris L.) waheldum laul tajas wiljapuuaiaist, kus ülesseatud pealastid soodsaid pesitamistingimusi pakkufid. Samastesse pesakas:idesse oli punasaba-lepalinnu (Erithacus phoenicurus L.) paar omale kodu alutanud; kuna emalind haudumisele andus, polnud teda näha, aga isalind lendies alalifelt puust puusse, sealjuures oma ühehäälifst hüüet torrates. (Särgneb.)

Jahipüüsi puhastamisest.

Chr.

Iga halwa asja alguse eest peab hoidma, niisama ka jahipüüsi rauasse tekkivate efi-
meste roosteplekkide, sisepölemiste ja krii-
mustuste eest. Hästi puhastatud teras ei
mõta fergesti musta ega hakka niipea
roostetama, sellepärast peab ka jahipüüsi
raudade puhastamisega hoolas ja ettevaat-
lik olema. Olen näinud, et mehaanikatöö-
kodades jagedasti metalli puhastatakse na-
haga, sellepärast tegin ka proovi jahipüüsi
raudu nahaga puhastada. Selleks on kõige
soovitavam puhastamise harja asemel
püüsiwarwa otja keerata peenem, umbes 3
tolli pikkune, raudpulk, millele windiga
seib otja kätb. Raudpulga otja tuleb pan-

na harilik wilttropp, millele auf festelt
läbi pressitud, siis paar numbrit jämedam
(kal. 16 jaots kal. 14) nahkseibitene, jälle
wilttropp jne., kuni pulgaotsa mõib mut-
ruga kinni käänata. Sarnasel wiisil teh-
tud poleerimise-pulgakesega mõib püüsi
hästi wastupidawalt puhtaks teha, mis ka
alati ära hoiab harjadega puhastuse juures
tekkivad kriimustused.

Kui püüsi on juba tina kogunud, siis tu-
leb see muidugi enne täiesti kõrwaldada
(w. „E. M.“ 1922. a. nr. 8), soovitaw oleks,
et jahiriistadega kauplejad sarnaseid pu-
hastajaid müüjile saadaks.

Jahimeeste wõsted.

Räägitakse, et ainult jahimehed luiskawad!..

Sõitfin kord Pärnu-Tallinna kttjaröö-
palise magamiswagunis, kuhu salikond
jahiarmaatajaid „mofamehi“ kokku oli juh-
tunud. Jutt oli peaaesjalikult kuulsfatest
pointeritest ja setteritest. Kuuldus ka
Inglismaa juuremate koerakawatajate
nimedid: Horner, Steadman, Gunn, Keay
j. t. Räägiti, et Dublinis olewat isegi Jiri
setterite klubi asutatud.

Ühel lõbusamal jutustajal oli kaafas
Jiri setter, nimega „Dog“ (laewadel on sel-
lenimelised kttusmöödtjad). Tema jutust
oli kuulda, et „Dog“ on wäga kuulsfast soost
ja tema esiwanejad juba aastafadu sugu-
raamatutes üles kirjutatud. Ütles enesel
ka attestaadi olewat ühes pilbiga, kus
„Dogi“ esiwanejad oma ametikohuste täitmi-
sel doppelšnepi kõrwal surma saanud.

— Küsiti: „Mis see tähendab?“

— Aga waat', mis see tähendab: Teie
wiististi teate, et Newton oli kuulsfus arwu-
teadlane? Kord läks tema „Dogi“ esiwane-
maga jahile. Sood mööda minnes teeb
koer äkki doppelšnepi peale seisaku, aga
Newtonile tuleb just sel filmapilgul al-
gebra wormeli binoom meele... Tema mut-
bugi et unustanud mitte ainult jahi, waid ka
koera ja läks koju teadust rikastama..

— Aga koer?

— Koer jäi oma seisakusse doppelšneppi
waritsema... Läks mööda kuu, kaks,
kolm... Tuleb kord keegi tutaw jahimees
Newtoni juure ja küsib — Kus ju koer on?
Siis alles tuli Newtonile meele, et koer
jäi doppelšneppi waritsema... Läksid osti-
ma ja leidsid..

— Kas tõesti leidsid?

— Jah. Mõteltge ometi! Veitit kaks luu-
tere: linnu ja koera oma..

Lõbus naer.

— Lubage, — küsib keegi, — aga kas teie
„Dogil“ ka weel need head omadused alal
on?

— Aga mis teie arwate? Mina küll
teda nii kauaks ei ole linnu juure seisma
jätnud, aga seda küll on juhtunud, et 5—6
tundi liikumata waritsel! See pole weel
kõik: ta on ütlemata tark ja kawal... kat-
suge temale söögi juures piima hulka wett
walada..

— Mis ta siis teeb?

— Piima lakub ära, aga wee jätab
järele.

— See on tubli!

Kõige waljumalt naeris keegi wõdras,
kes wastu akent ülewal kois lamab.

Üks jahisõpradest pööris tema poole kü-
simega: „Teie olete wiist ka jahimees?“

— Ei mu herrad, mina ei ole küll jahimees, aga luisata ma mõistan küll!

Kas on jahimeestest keegi kuulnud, et kuul siikul peast siise läheb ja tagumise jala sõrast välja tuleb?

— Noh, see ei ole küll võimalik!

— Ei julgeks teile tõendada, kui mul enesel sarnast juhust poleks olnud ja veel väga algupärast.

Waadake, asi oli nii: sel silmapilgul kui paik kõlas, kratsis siik parajasti oma kõrwataguft...

Jah, räägitakse, et ainult jahimehed luisatawad!
Chr.

Teaduslikelt lahendatud.

Meie olime viiekesi pardijahil. Äkki lendab meie pea kohalt üle wee trobifond parte. Kõik laseme. Üks part kukub alla ja kaob vette. Jmestame, kuidas mahlastud part võis wee alla langeda! Üks nupukam seletab: Nii on selge. Part on süüfikasjaduste järele põhja vajunud, sest arvatavasti on kõik viis laengut haavlid ühe pardi siise peatuma jäänud. Chr.

Mitmesugust.

Töövõtete- ja hante-lepingute tempelmaks.

Tempelmaksu maksimil riigiasutustega tehtavate nõudamiselatud hante- ja töövõtete-lepingute pealt tehivad lahutamised küsimuse kohta, kas ettevõtjad peavad tempelmaksu terves summas maksma nii hante- kui ka töövõtete-lepingu pealt või on ettevõtjad kohustatud tempelmaksu terves summas maksma ainult hante-lepingutele.

Riigi hante- ja töövõtete seadustik (Poloshenie o loženii podražaj i postawka ja W. G. S. §§ 4023 ja 4024) ei tee vahet hante- ja töövõtete-lepingu vahel, vaid loeb neid täiesti ühejarnasteks lepinguteks ettevõtete üle, s. v. seadus tunneb ainult riigiasutustega tehtavat hante- ja töövõtete-lepingut, aga mitte hantelepingut eraldi ja töövõtete-lepingut eraldi.

Tempelmaksu seaduse § 4 W. P. 4 viimane järt määrab ära, et riigiasutustega ettevõtete (Lieferungen) üle tehtavate lepingute pealt peavad tempelmaksu terves summas ettevõtjad maksma.

Sellepärast peaks ettevõtjad tempelmaksu terves summas maksma nii hante- kui ka töövõtete-lepingu pealt. Seda on ka rahaministeerium seni nõudnud.

Et aga teiselt poolt arvamisi avaldatakse, et ainult riigiasutustega tehtud hante-lepingut tempelmaksu terves summas maksata tuleks, siis on rahaministeerium palunud riigikohtu seletust selle küsimuse kohta.

Seda küsimust läbi arutades ja profurdööri arvamist ära kuulates leidis riigikohtus järgmist: Njužije Wajitšije seaduse põhjal 19. 11. 1918. a. („R. L.“ nr. 1 — 1918. a.) on meil Eesti maksu Salka okupatsiooniga tempelmaksu määrustik. Selle määrustiku § 4 B 4-da punktis viimase järgu järele tuleb eraisikuel riigiasutustega tehtavate lepingute pealt ainult hantelepingute (Dоговор поставки. Lieferungsvertrag) pealt tempelmaksu täiel määraval (1%) maksata. Rahaministeerium on arvanud, et maksu seadus tunneb ainult riigiasutustega tehtavat hante- ja töövõtete-lepingut aga mitte hante-lepingut eraldi ja töövõtete-lepingut eraldi. See arvamine ei ole täiesti õige. Eesti eralepingu teeb, nagu sama seaduse §§ 4019 ja 4226 näha, kindla wahet hante- ja töövõtete-lepingute

vahel. Riigi hangete ja töövõtete seadustikus (W. G. S. X r. 1 j.) on ainult ära määratud tähendatud lepingute võtmise ühine kord riigiasutustega. Selle ühise võtmise korra peale juhib ka W. G. S. § 4024 tähelepanu. Mis puutub W. G. S. § 4023-sse, mille peale rahaministeerium toetub, siis võib sellest paragrahvist ainult jeda järeldada, et jagedasti hante- ja töövõtete-lepingud liituvad lahutamata ühiseks lepinguks, millest aga siisti järeldada ei saa, et üht eht teist lepingut lahutatakse on võimata riigiasutustega võtmise. Wastupididi näeme, et Wene ajal mõned riigiasutustega tehtavad puht töövõtete-lepingud olid tempelmaksust vabad (Wene tempelmaksu seadus § 67 p. 12). Võib ju ette tulla, et tempelmaksu määramise juures on võimata töövõtete-lepingut hantelepingust eraldada, kui nad lahutamata ühiseks lepinguks kottu liidetud, siis sel juhumišel tuleb lahutamata äia üldise maksu võtmise põhimõtte järele ja jääraše lepingu pealt tempelmaksu võtta kõrgema liigi järele, kuna muul korradel tempelmaksu määramise juures töövõtete- ja hante-lepingute vahel kindlat vahet tuleb teha.

Sellepärast riigikohtu seaduse § 17 sen. kor. § 76 maksu seaduse järele tuleb riigiasutustega tehtavate töövõtete-lepingute pealt pooltel määraval ja hantelepingute pealt täiel määraval tempelmaksu võtta.

Sellepärast riigikohtu seaduse § 17 Sen. kor. § 76 p. 10 W. G. S. II t. § 176 p. 6 põhjal seletas, et tempelmaksu maksimil riigiasutustega tehtavate hangete- ja töövõtete-lepingute pealt on ettevõtjad kohustatud tempelmaksu terves summas maksma ainult hante-lepingute pealt.

Metsawahtide lisatasa asjus.

Ragu eelmistes numbrites teatasime, esines metsajäi peavalitsus põllutöministeeriumi laudu Wabariigi Wajitšijele ettepanekuga, lubada lisakrediiti — metsawahtidele 1923. a. eest lisatasa maksata.

Küüd võime sellele teatele ligi lihada, et peawalitsuse ettepanek on walitsuse poolt täiel määraval rahuldumist leidnud ja lubatud summa maatonna metšajülemate korraldusesse antud.

Elitatu makstatje metsawahidele tagant järele 1. jaan. 1923. a. arwates.

Kui suurel määral keegi metsawahit sellest osa saab, määratatakse ära kohtade peal.

Olguigi et see lihtsatu kuigi suur ei saa olema, siiski parem on wähe, kui mitte midagi ja wäiksem kui toetus on käesolewa italduse ajal äärmiselt väär.

Länuawalbus.

Awaldan tänu Eesti metsateenijate ühingu teistjärele minule õnnetu puhul annetatud toetuse eest.
D. Staaf.

Metsawahi teenistus.

Metsawahide perest kirjutatate toimetusele:

Metsa riigistamise korral tehti metsniku kohad juure. Wõisniku ajal neid kohti ei olnud, jellepärast jahtuud ta uutele kohtadele uued istud ja nende seas üegi niijugused, kes metsaalal ügugi töötanud ei olnud ja mõned nii wäikese kirjaostamisega, et waevalt oma nime jähkjad alla kirjutada. Nüüd on küll juba palju neist oma ametis läbi tulnud ja kõrvaldatud, aga siiski teatate ülemuse poolt jällegi uued kandidaadid üles, kes metsateenistuses ei ole olnud ja talle selle teenistuse kohustest wähe aimu on, kuna aga metsawahit, kes hariduses kui ta wilumuses metsniku kohale wastab, kase silma wähele jäetate.

Soowitaw oleks, et juhusel, kui metsniku koht wabaneb, sellele kohale eeskätt teenistuses olemetsawahit määratatakse; ei leita farnast wastawat metsawahit oma meeskonnast, siis tuleks kutsuda teistest meeskonnast ehk maakonnast. Metsawahit.

Trütiwea parandus.

„Eesti Mets'as“ nr. 12 — 1923. a. lehekülj 219, esimesel weerul kõige alumises reas on trükitud: „ja ta teistjuhatus määras 200 mt.“, kuna peab olema: „ja ta teistjuhatus määras 2000 marta.“

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Romaan“, nr. nr. 19 ja 20 — 1923. a. Wast. toimetaja D. Saljaspõld.

„Loobus“, nr. 11 — 1923. a. Wast. ja tegew toim. G. Willberg.

„Maamawalitus“, nr. 1 — 1923. a. Eesti maamõeldade liidu hääletandja. Wast. toimetaja A. Martinson.

„Eesti Wajandus“, nr. nr. 40, 41, 42 ja 43 — 1923. a. Töösiuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri. Wast. toim. N. Köstner.

„Eesti Raubtee“, nr. nr. 10—11 — 1923. a. Raubteedajanduse lühikiri. Wast. toimetaja E. Timma.

„Kalaasjandus“, nr. 33 — 1923. a. Eesti kalameeste hääletandja. Wast. toimetaja Ernst Webermann.

„Saewandus“, nr. 10 (42) — 1923. a. Meriasjanduse ajakiri. Tegew toim. A. Gustawson; wast. toimetaja D. Treilmann.

„Raste Rõõm“, nr. 23 — 1923. a. Wast. toimetaja E. Enno. Tegew toimetaja M. Nurmik.

Ujalehtede: „Põhja Rõõm“, „Wõru Teataja“, „Waba Eesti“, „Rahwaleht“, „Eesti“ ja „Majaomanitu“ järjekorralised numbrid.

Poolametslikud teated.

Metsade Peawalitjuse ringkirjad.

23. novembril 1923. a. — nr. 46485/82.

Wõimalikkude wäärnähutuste ärakohandamiseks juhü metsade peawalitjuse kõigi meesametnikkude lähelpanu asjaolu peale, mis, kui teda õigel ajal ei kõrvaldata, ühüst meesametnikkude ja meesateenijate peret lõhes-tada ja jooiwimata wabehujtumisi ja õigustatud kaebusi esile kutsuda wõib.

Metsade peawalitjuse on nimelt teateid saanud, et mõned meesametnikud neile teenistuse järjekorras alulwaid meesametnikke ja teenijaid on käjutama hakanud oma isiklikes huwides, neile niijuguseid töid ja kohustusi peale panmes, millel nende ametkohuste käitmisega ei õhetohe ega kaudjelt mingit ühüst ei ole.

Nimetatud asjaolu peale meesametnikkude tähelpanu juhtides ei saa metsade peawalitjuse alla kriipsutamata jätta, et jeejugust alluwate ametnikkude ja teenijate ärakohandamist oma isiklikes huwides juba üldjelt meesametnikkude ja teenijate hea wahekorra alahoidmise ja tagajärjerikka koostöötamise wõimaluse alahoidmise seisukohast wälja minnes lubada ei wõiks, seda enam, et see ta teaduse mõiste järele õhetohe teelatud on.

Ühes sellega awaldab peawalitjuse lootust, et käesolew hoiatuse ülalähendatud wäärnähutuse, kus ta aset on leidnud, wiidimata kõrvaldab, nii et peawalitjuse mitte sunnitud ei oleks jellel alal ametnikkude wastu farisusabinõusid tarwitusele wõtma.

10. detsembril 1923. a. — nr. 48447/87.

Riigi meesametnikkude alal tehtud lepingute tähtaegade möödimisel, kui õhija eme tähtaja läteõudumist piteendust aegjasti kirjaltult palub, piteenduse saamiseks taalwvad põhjused ette toob ja riigi huwid selle all ei kannata, wõib piteendust järgmiselt lubada:

- 1) Meeskonna meesametnik — kui leping sõlmitud kohapeal ja piteendust palutakse esimest korda ja aja peale mitte üle 2 kuud;
- 2) Maakonna meesametnik — kui leping sõlmitud maakonna meesametnikkude poolt ja piteendust palutakse esimest korda ja aja peale mitte üle 2 kuud ja
- 3) Metsade peawalitjuse — kui a) leping sõlmitud meesade peawalitjuse poolt; b) piteendust palutakse teist korda ja d) piteendust palutakse esimest korda, kuid pitema aja peale kui 2 kuud.

Operatšiooni-fondi alal töötavatele metjatööliskesle ja wabapalgalistele ametnikkudele ning nende perekonna liigele tuleb operatšiooni-fondi arwel arstiabi anda „Kiigi Teemajas“ waja-uulialud määruste põhjal ühejulgusel alusel riigiteenijatega.

Juhusel, kui tööline kaabelatse rawitsemisele pealinna haigemajadesse ehl põuadöministeeriumi ujal-tusarsti korraldusse, — tuleb tingimata peawalit-suse teatada haige nimi, misjuures töö juures wigas-tatud ja wigasuse kirjeldusest. Tähendatud and-meie on peawalit-susel mõmata haigemajadesle ra-wit-sus-ulu wäija moista, mis asjata kirjawatetult tekitab.

Jagajuguste aruajamatuste korradel wiibimata pöör-duda kirjatuult ehl telefoniteel metjase peawalit-suse poole selgituse saamisets.

Metsade Peawalit-suse juhataja pääwatäfusud.

5. detsembril 1923. a. — nr. 76.

Kod. Bruno Tischer määratasse Waiwara mets-sonna abimetjällemats 9. nowembrist 1923. a. ar-wates.

Kod. Albert Pärn määratasse Rawa metssonna abi-metjällemats 19. nowembrist 1923. a. arwates.

Pöuludöministri täju põhjal 22. now. 1923. a. nr. 96, § 4 määratasse Wiljandi maafonna metjällemata abi Arnold Sild Kabala metssonna metjällemats 15. nowembrist 1923. a. arwates.

Pöuludöministri täju põhjal 22. now. 1923. a. nr. 96, § 3 määratasse Kabala metssonna metjällemata Hugo Ilves Oju metssonna metjällemata t. t. 15. no-wembrist 1923. a. arwates.

Pöuludöministri täju põhjal 22. now. 1923. a. nr. 96, § 5 määratasse kod. Friedrich Pomerants Wai-wara metssonna metjällemats 8. nowembrist 1923. a. arwates.

Wuoru metssonna metjällemata asjaajaja Theodor Laurits wabastatasse ametist tema enese soowil 1. jaanuarist 1924. a. arwates.

Wudru metjällemata kantselei ajutine tödjöud Andrei Wichmann määratasse sama metssonna asjaajajats 1. jaanuarist 1924. a. arwates.

18. detsembril 1923. a. — nr. 77.

Sangaste metssonna asjaajaja Eduard Kangur wa-bastatasse ametist tema enese soowil 16. detsembrist 1923. a. arwates.

Pöuludöministri täju põhjal 1. det. 1923. a. nr. 97, § 3 määratasse Wudru metssonna abimetjällemata Ado Weeber metjase peawalit-suse metjaasjanduse ojaton-najawatataja abi t. t. 1. detsembrist 1923. a. arwates.

Woobu metssonna abimetjällemata Boris Zarewsky paigutatasse ümber teenistuse huwides Kaskvere mets-sonna sama ameti peale 1. detsembrist 1923. a. ar-wates.

Wiimji metssonna asjaajaja Henriete Rosmann wabastatasse ametist tema enese soowil 1. jaanuarist 1924. a. arwates.

Kod. Edgar Sofri määratasse Wiimji metssonna asjaajajats 1. jaanuarist 1924. a. arwates.

19. detsembril 1923. a. — nr. 78.

Peawalit-suse registratuuri kantseleiametnik Elifabet Eggel wabastatasse ametist tema enese soowil 1. jaanuarist 1924. a. arwates.

Pöuludöministri täju põhjal 11. detsembrist 1923. a. nr. 98, § 11 määratasse Wastemõisa metssonna abi-metjällemata Jaak Luit Wiljandi maafonna metjällemata abi t. t. 15. detsembrist 1923. a. arwates.

Kirjast.

Küsimused ja wastused.

Küsimine: Kes on kohustatud selle järele wal-mama, et kohalikkudele elanikkudele wõistluspakkumisel müüdud metja määratud ostarbels tarwitataks ja mitte edasi ei müüdataks?

Wastus: Kõik metjaametnikud.

Küsimine: Kas on kohalikud elanikud kohus-tatud wallawalit-suse tunnistusi metja wajaamise kohla wõistluspakkumisel metjamüügi juures müügipäewal ehtama wõi on jeda lubatud päraht teha?

Wastus: Kui metj müüakse wõistluspakkumise teel ja ostjateks on tuntud kohalikud elanikud, kellede tarwituste juhtes kahtlust ei ole, siis ei ole tunnis-tuste nõubmine sunduslik. On aga ostja tundmata, tema metjamaterjaalide tarwitus teadmata, ehl kui teised wõistluspakkumijest osawõtjad protesteerwad, tuleb võimalust mööda juba wõistluspakkumise ajal tunnistuse ettenäitamist nõuda, igatahes aga mitte hiljem, kui leping tehakse ehl raiepilet wälja antakse.

Küsimine: Mis peab metjawahht jarnafel juh-tumisel tegema, kui tema wahtkonnast kohalikkudele

elanikkudele müügits määratud metja peale toob teegi metjakaupleja mitme isiku nimele wäljakirjutatud raie-piletid ja hakkab nende järele metja üles töötama?

Wastus: Peab pileti wasiu mõma ja wõima-likult kohe asjast metjällemata teatama, et wiimane teats ostetud metja aratarwitamise järele energilist järelewalwet korraldada.

Kirjawastused.

Metjawahht: Teie küsimise peale ei saa was-tata, sest Teie ei seleta, kuidas metjällemata sai watu-talust 25 tiimu „erakikkudele ja teistele metjaametnik-kudele“ anda, sest metjällemata ei planeeri maid.

Ralume asja üle selgemalt kirjutada ja ka Teie nimi ja aadress ligi kirjada. Nimeta kirjajad jääwad tähelepanemata.

J. A. J — m a n n : Teie produtseerte päris mast-naga? Saate wähem, kuid paremat. Teistes leh-tedes ilmunud (näit. „Gesti Kütt'is“) töid ei maksa jaata, neid leiame sealst üegi. Kirjutage parem midagi praegustest kohalikkudest oludest ja metjaasjandusest.

Wäljaandja: Gesti metjateenijate ühing.

Wastutaw toimetaja: M. Metzje.

Tallinn Gesti Kirj.-Üh. trükkkoda, Pilt n. 2.

Ehituskohtade väljapakkumine.

Awalikul enampakkumisel 19. jaan. 1924. a. kell 12 renditakse välja Rakwere wallamajas 99 a. peale, arwates 1. weebr. 1924. a., Sagadi metskonnas **Käsmu rannas** välja planeeritud järgmised ehituskohad Nr. Nr. 1—14 ja 19—23, kokku 19 ehituskohta.

Pakkumine wõib olla suusõnalik ja kirjalik ja ilma järelpakkumiseta. Kirjalikud pakkumised, 20 mr. eest tempemarkidega warustatult, tulewad ühes 50% kautsjoniga pakutud aastarendist kinnistes ümbrikkudes ajutisele pakkumise komisjonile enne suusõnaliste pakkumiste algust ära anda. Ühele isikule enam kui 2 kohta välja ei rendita. Ehituskohal kaswawatest puudest wõib rentnik metsade peawalitsuse loaga ainult neid maha raiuda, mis hoonete ehitamist, teede tegemist ja koha korrashoidmist otsekohe takistawad.

Rentnik on kohustatud rendilepingut hiljemalt ühe nädala jooksul peale sellekohase teadaande kättesaamist enampakkumise toimetuse kinnitamise üle alla kirjutama.

Lähemaid teateid väljarenditawate üksuste ja rendilepingu tingimuste üle saab metsade peawalitsuselt Tallinnas, Wiru maakonna metsaülemalt Rakweres ja Sagadi metskonna metsaülemalt Sagadi mõisas.

Metsade peawalitsus.

11. jaanuaril 1924. a. kell. 12 päewal metsade peawalitsuses, Toomkiriku pl. nr. 3, antakse **enampakkumisel** 6 aasta peale rendile Harjumaal Anija metskonnas (üle Kehra) asuw

Priske lauatehas.

Pakkumise alghind 120.000 marka aastas. Pakkumised wõiwad olla kirjalikud ja suusõnalised. Iga pakkumisest osawõtja on kohustatud pakkumise komisjonile kindlustuseks sisse maksma 35.000 marka.

Ligemaid teateid antakse metsade peawalitsuse tööstusosakonnast ja kohalise metsaülema poolt.

Metsade peawalitsus.

19. jaanuaril 1924. aastal kell 11 Rakweres, Rakwere walamajas tuleb suusõnalisel **enampakkumisel müügile** Ulwi mõisa

wana saeraam

ühes 2 käruga, alghinnaga 30.000 marka.

Iga pakuja on kohustatud oksjonikomisjonile kindlustuseks sissemaksma 10% pakkumise alhinnast.

Ligemaid teateid saab Rakwere metskonna ja Wiru maa-konna metsaülematelt ja metsade peawalitsuse tööstusosakonnast.

Metsade peawalitsus.

Metsaõfšjonid

Enampakkumisel müüakse:

- 1) 11. jaanuaril 1924. a. Võlla vallamajas Audru metskonnast 50,19 tiinu 72 tüki, hinnatud 2.609.926 marka.
- 2) 12. jaanuaril 1924. a. Võlla vallamajas Audru metskonnast 68,57 tiinu 71 tüki, hinnatud 3.700.195 marka.
- 3) 14. jaanuaril 1924. a. Rakvere vallamajas:
  - a) Undla metskonnast 13,64 tiinu ja 703 puud 9 tüki, hinnatud 950.094 marka.
  - b) Jõhvi metskonnast 56,39 tiinu 23 tüki, hinnatud 2.491.948 m.
- 4) 15. jaanuaril 1924. a. Rakvere vallamajas Pada metskonnast 48,53 tiinu 32 tüki, hinnatud 2.200.378 marka.

Ligemaid teateid müügiletulevate metsatükkide üle annavad kohalitud metsaülemad ja metsade peavalitsus, Tallinnas, Toomkiriku plats 3.

Metsade peavalitsus.

Lauamaterjalide oksjon.

Enampakkumiselt tuleb müügile:

- 1) 17. jaanuaril 1924. a. kell 12 päeval Pärnu maakonna metsaülema kantseleis Pärnus, Karja uul. nr. 11, Audru metskonna Lindi lauatehase juures asuvad **umbes 10 standarti laudu** alghinnaga 10 000 marka standart ja
- 2) 14. jaanuaril 1924. a. kell 12 päeval Walga maakonna metsaülema kantseleis Walgas, Pargi uul. nr. 9, Aakre metskonna Son-taga lauatehases asuvad **umbes 20 stand. laudu** alghinnaga 12 000 mk. standart ja **umbes 255 tuhat tükki sooneta sindlit** alghinnaga 800 mk. tuhat

Iga pakkuja on kohustatud oksjonikommisjonile pakkumise kindlustuseks sisse maksuma 10% pakutava üksuse alghinnast. Ligemaid teateid saab kohalistelt metskonna ja maakonna metsaülematelt ja metsade peavalitsuse tööstusosakonnalt.

Metsade peavalitsus.

Kasepakke

ostab Aktsia-Selts

A. M. LUTHER

TALLINNAS,

---

ka väiksemates partiides, franko laia- ja kitsarööpalise raudtee jaam. — Pikkus $8\frac{1}{4}$ jalga, jämedus 8 tollist ülespoole, terwed, sirged ehk vähese ühepoolse kõwerusega. Oksad ainult terwed ja mitte üle 2 tolli lubatud. Punane kõwa süda lubatud pak- kude juures kuni 10 tollini — 3 tolli läbimõõduga, pakkude juu- res üle 10 tolli — 4 tollini.

Järelepärimistega pöörata aktsia-selts A. M. LUTHER'I kontori, Tallinnas, Suur Pärnu maantee 27, ehk järgmiste esi- tajate poole:

K. Wahl, Käru postkontor.

Konrad Uexküll, Pärnu, Pikk t. 9.

R. Dietenberg, Wõru waksal,

Waglaraua maja.

O. Lemm, Tartu, Aia tän. 28, k. 3.

J. Müllerhof, Püssi jaam.